

ממותות: הומור מבריק ועירום גברי

ההעלאה המחודשת של "ממותות", המופע של אוהד נהרין מ-2003, מאפשרת להתענג שוב על מחול עדין וחכם, שמאתגר את צופיו ומציע להם בתמורה שעה ורבע של הפתעות תנועתיות

יום רביעי 04 בנובמבר 2009 | מאת: נטע אלכסנדר | עכבר העיר אונליין

"ממותות", מופע מחול של אוהד נהרין מ-2003 שמועלה כעת שוב עם קאסט חדש של רקדני להקת בת שבע, הוא כמו ביצת הפתעה. המוצר והעטיפה כבר מוכרים, אבל התענוג שבצפייה מתבסס על המתח העדין בין המוכר לזר, בין הידיעה בערך מה נקבל - לממתק המדויק שמתגלה רק כאשר היצירה הושלמה.

"ממותות", מחול לתשעה רקדנים, סייע לנהרין לפני שש שנים לגבש ולפתח את שפת התנועה הייחודית שיצר - שפת הגאגא. בהתאם, רקדני בת שבע אז והיום נעים על הבמה בתנועות חדות ויצריות, מפתלים את גופם לכל הכיוונים ומפגינים שליטה מרשימה בשרירים שלא ידעתם שהם קיימים. בניגוד ל"הורה", המופע האחרון שנהרין יצר עבור להקת בת שבע, "ממותות" אינו מופע רגיל, שבו הקהל יושב במשך שעה וקצת וצופה ברקדנים על הבמה. במקרה של "ממותות", הקהל - שמקיף את הבמה מכל עבריה - הוא חלק אינטגרלי מהמופע. הרקדנים מתייחסים אל הצופים, מתיישבים לצדם, נושמים עליהם, בוהים בהם ולקראת סוף המופע אף לוחצים להם את היד. במקביל, המופע כולו מתרחש בתאורה בוהקת שאינה מותירה מקום לדימיון. הרקדנים - וגם הצופים - חשופים מאוד בכל רגע וניתן בקלות לראות את אגלי הזיעה והמאמץ על פניהם.

המופע, שאורכו כשעה ורבע, נע בין סולואים איטיים ומלנכוליים לקטעי ריקוד קבוצתי מהירים וקצביים לצלילי מוזיקת רוק יפאנית עם שורות מחץ כמו Do you wanna dance. כוחו של המופע טמון בפער בין קטעי הסולו האיטיים והרגעים המתים, לבין הקטעים התזזיזתיים שחותכים אותם בפתאומיות. התוצאה: הצופה יושב על קצה הכסא לאורך המופע כולו, ותוהה אילו הפתעות נהרין הכין לו הפעם. חלק מהפתעות מעלות חיוך גדול על פני הצופים, חלקן מרגשות ומעוררות רגשות נוגים יותר.

אחת מהפתעות האלו היא קטע עירום מצוין וטעון של רקדן גברי (כשהמופע הועלה לראשונה ב-2003 קטע זה בוצע לעיתים בעירום ולעיתים עם בגדים), שבו הוא רוקד בעדינות במשך דקות ארוכות ללא בגדים. הגוף הרזה, שנראה סובל רוב הזמן, הוא נטול כל מיניות. התחושה העיקרית שהקטע מעביר הוא פגיעות ועצב, ומבחינה זו העירום משתלב במופע באופן אינטגרלי ולא נותר בגדר פרובוקציה.

כשהיצירה הועלתה לראשונה נהרין הקדיש אותה לרעייתו המנוחה, הרקדנית מארי קאז'יווארה, שמתה מסרטן. בשש השנים שחלפו מאז נהרין הספיק ליצור יצירות משמעותיות רבות לבת שבע, ועל כן מעניין לשאול מדוע הוא בחר להעלות דווקא את "ממותות" מן האוב עם קאסט חדש? נדמה שמדובר בבחירה אישית מאוד, ולא דווקא מסחרית. זהו אינו מחול פשוט לצפייה, והוא מאתגר את צופיו ודורש מהם להתאזר בסבלנות ולהפגין פתיחות לקטעי מוזיקה שונים מאוד זה מזה. אחרי צפייה בעבודות של נהרין מהעשור האחרון, קשה לקבוע האם "ממותות" היא היצירה הטובה ביותר של בת שבע. ובכל זאת - גם אם התזמון והסיבה להעלאה המחודשת אינם ברורים עד הסוף, מומלץ להגיע ולהתרשם מעבודת המחול המרתקת הזו, שמציעה לצופיה התבוננות אינטימית בנפשו של הרקדן, ובכאב שמסתתר בתוכה.

קיר תומר

תום גולדהנד, מערכת וואלה!
3.11.09

קריסת הקיר הדמיוני בין הקהל לרקדני "ממותות" היא מה שהופכת את המופע של אוהד נהרין ליצירה אינטימית ומרגשת. תום גולדהנד בפסטיבל תל אביב דאנס 2009

ב"ממותות" של אוהד נהרין, שהוצגה אמש במסגרת פסטיבל תל אביב דאנס, הקהל הוא לא חלק מההופעה, אך זה לא מונע מהקיר הרביעי, אותו קיר דמיוני בין הבמה לקהל, לקרוס כשהצופים במופע מוכנסים פנימה להתרחשות, נשאבים על ידי הרקדנים שיושבים בין השורות.

חלק מרתק במופע הוא "מאחורי הקלעים", בעיקר בזכות האופן שבו הרקדנים מחזיקים את הגוף, קצב הנשימות והמבט שמופנה אל עבר חבריהם הרקדנים באולם ועל הבמה, כמו מצביעים על ההתרחשות החשובה. אבל ב"ממותות" אין מאחורי הקלעים. נהרין בחר למקם את הקהל בארבע חזיתות, ארבעה כיווני קהל, ובמשך למעלה משעה הרקדנים חשופים לעיניים שמלוות אותם מכל כיוון ובכל רגע. גם כשהרקדנים יושבים עם הקהל וגם כאשר הם בתנועה, הם לא יוצאים מהדמות אותה הם עושים למשך המופע.

נהרין, אשף של ניגודי תנועה, הרכיב את היצירה שלו מתנועה מתפרצת מהמרכז והאגן, תנועות קצרות ושבריות תנועות, ומנגד משבים ארוכים ואיטיים שמגיעים מקצה אחד של הגוף ומסתיימים בקצה השני. המוזיקה משתנה באחת מלירית ושקטה לאלקטרונית תזזיתית - אוניסון שמתפרק לשתי רביעיות, לטריו, לדואט ולריקודי סולו בודדים על הבמה ושב בחזרה ובבת אחת לאוניסון מושלם. הניגודיות באה לידי ביטוי גם במשחקים שבין בודד לקבוצה, כשהרקדנים תומכים מן היציע הדמיוני בסולו המבוצע במרכז הבמה ואחר כך נכנסים אף הם אל המרכז. עם הניגוד, נהרין משתמש גם בסימטריה של ארבע הפאות של הקהל, על מנת להעניק משמעות חדשה למופע.

"ממותות" היא יצירה אינטימית עבור הקהל ועבור הרקדנים. היא נבנתה לתשעה רקדנים ובבת שבע היא מבוצעת על ידי שני צוותים שונים. ההבדלים בין שתי ההופעות נוצרים מהניואנסים והביטוי שכל רקדן מכניס ליצירה, מפירוש התנועה שלו ומהפגישה עם הקהל.

האינטימיות ב"ממותות" באה לידי ביטוי עוד לפני שזו החלה. סטודיו ורדה, המשמש את הרקדנים כחלל חזרות, הופך לערב המופע לאולם. אותו סטודיו - שספג שעות אין ספור של זיעה, כאב ושמחה, המקום שמוגדר כבית שני, אם לא ראשון לכל רקדן - הופך לבמה, כשהקהל יושב בסלון הבית.

התפאורה ביצירה אינה קיימת. הבמה ריקה ומגודרת על ידי הקהל; התלבושות שעיצבה רקפת לוי פשוטות - חליפות אפורות הצמודות לגופם של הרקדנים; גם התאורה מתאפיינת בפשטות - האור שדולק בכל הסטודיו מאיר את הבמה ואת היציעים בצורה שווה. הרקדנים צופים בקהל, והקהל צופה ברקדנים ובקהל שממולו ומצדדיו. כאן גם מתחילה היצירה - בקשר העין - כשהרקדנית אלה רוטשילד נכנסת למרכז הבמה ובוחנת את הקהל שבוחן אותה. הנוכחות החזקה של רוטשילד ושל שאר הרקדנים על הבמה, מאפשרת את התרת המבוכה שנעוצה בדרך כלל בהתבוננות דו צדדית שכזאת.

אותה אינטימיות, מעבר לוירטואוזיות של הרקדנים ולמשמעות הסמלית של המופע, היא זו שהופכת את "ממותות" לחוויה מרגשת במיוחד. המפגש בין הרקדנים לקהל מגיע לשיאו כאשר תשעת הרקדנים צועדים בריבוע, מקיפים את הבמה באיטיות ולוחצים ידיים לצופים. מפגש קרוב, בין עיניים וגוף. בקטע אחר ביצירה מופיע עירום גברי מלא. במקרים מסוימים אקט כזה יכול היה להיחשב כפרובוקציה שלעתים משיגה את האפקט ההפוך וסוגרת את הצופה בתוך עצמו. לא זה המקרה ב"ממותות". כשאנדראה מרטיני פושט את התלבושת ומציג את גופו העירום, הוא חושף את התנועה הרבה יותר משהוא חושף את מערומיו. זה ההיפך מפרובוקציה - זו פשוטות. פשוטות זו והאינטימיות לכל אורך המופע הן מה שהופכות את "ממותות" ליצירה כה מרגשת.